

АНАЛІЗ КЛАСИФІКАЦІЇ ПСИХІЧНИХ ЯВИЩ

ХОМКО Дарія, здобувачка вищої освіти
Спеціальність 053 Психологія
Миколаївський національний аграрний університет,

Анотація: У доповіді розглядається класифікація психічних явищ, яка охоплює три основні категорії: емоційні, когнітивні та вольові явища. Описані їхні функції та роль у психології, а також основні підходи до аналізу психічних явищ.

Ключові слова: психічні явища, емоції, воля, класифікація, психологія, свідомість.

Психічні явища – це комплексні процеси, які відображають внутрішній стан людини і її взаємодію з навколишнім світом. Вони охоплюють усе, що відбувається в свідомості людини, та впливають на її поведінку. У психології виділяється декілька підходів до класифікації психічних явищ, які включають такі основні групи: емоційні, когнітивні та вольові явища. Розуміння цих явищ має важливе значення для вивчення психіки, розробки психодіагностичних методів та психотерапевтичної практики [1, 3].

Одним із найбільш поширених підходів до класифікації психічних явищ є їх поділ на три основні групи:

- **Емоційні явища.** До цієї категорії належать різні емоційні стани, почуття та настрої. Емоції – це форма реакції на внутрішні або зовнішні події, яка відображає суб'єктивне ставлення людини до цих подій. Наприклад, радість, страх, гнів та інші емоції допомагають регулювати поведінку в залежності від ситуації. Емоції відіграють важливу роль у прийнятті рішень та формуванні мотивації [3].

- **Когнітивні явища.** Це процеси, які пов'язані з обробкою інформації: сприйняття, пам'ять, мислення, увага, уява. Когнітивні процеси дозволяють людині отримувати, зберігати та використовувати інформацію для адаптації до оточення. Наприклад, мислення забезпечує аналіз ситуацій та знаходження шляхів вирішення проблем [3].

- **Вольові явища.** Воля є важливою частиною психічної діяльності, яка полягає у свідомому регулюванні дій людини. Це включає в себе процеси прийняття рішень, постановку цілей та контроль над виконанням дій. Вольові

процеси дозволяють людині досягати складних завдань, долати перешкоди та підтримувати дисципліну [3].

Згідно з працями відомих психологів, ці три групи психічних явищ є основними компонентами психічного життя людини, кожна з яких виконує специфічні функції. Наприклад, емоції впливають на нашу мотивацію, когнітивні процеси відповідають за аналіз і розуміння ситуації, а воля допомагає втілити наші рішення в життя [4].

Інший підхід пропонує П. Я. Гальперін, який виділяв психічні явища за їхньою функціональністю у діяльності людини. Він підкреслював, що когнітивні процеси формуються в процесі навчання та набуття досвіду, тоді як емоції є більш природною реакцією на стимули з навколишнього середовища [2].

Словник психології також надає визначення психічних явищ як сукупності різних процесів, що відбуваються в свідомості людини і можуть бути поділені на свідомі та несвідомі [1].

Отже, класифікація психічних явищ є важливим кроком для розуміння психологічної діяльності людини. Емоційні, когнітивні та вольові явища відіграють ключову роль у нашому щоденному житті, впливаючи на наші рішення, дії та взаємодію з іншими. Знання про ці явища дозволяє психологам розробляти ефективніші методики роботи з пацієнтами, допомагаючи їм краще розуміти власну психіку та адаптуватися до життєвих викликів [3, 4].

Література:

1. Словник психології / ред. І. В. Синиця. Київ : Каравела, 2018. 328 с.
2. Максименко С. Д. Теорія поетапного формування розумових дій П. Я. Гальперіна. *Проблеми сучасної психології*. 2018. Вип. 39. С. 7-18.
3. Максименко С. Д. Загальна психологія. Київ : ЦУЛ, 2008. 272 с.
4. Лозниця В. С. Психологія особистості. Київ : ЕксОб, 2015. 304 с.

Abstract: *The classification of mental phenomena is considered in this report. It includes three main categories. There are emotional, cognitive, and volitional phenomena. Their functions and role in psychology and the main approaches to the analysis of mental phenomena are described here.*

Key words: *mental phenomena, emotions, will, classification, psychology, consciousness.*

*Науковий керівник – БОРКО Тетяна,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*